

Зарічна Яна Ігорівна,
здобувач вищої освіти ОС «доктор філософії»
за спеціальністю 034 «Культурологія»
Київського національного університету культури і мистецтв
orcid.org/0009-0008-0408-7736
zarichnayana@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КІНОФЕСТИВАЛІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Стаття присвячена виявленню особливостей організації та проведення кінофестивалів в Україні в умовах повномасштабної російсько-української війни. Наголошено на тимчасовому припиненні державного фінансування кінематографу, а також перенесенні дат і локацій кінофестивалів, змінах у програмі та форматі кіноконкурсів тощо.

Узагальнено досвід проведення міжнародних і всеукраїнських кінофестивалів, що відбулися в перший рік повномасштабного вторгнення: «Нова українська хвиля», LINOLEUM, «Київський тиждень критики», DOCUDAYS UA, КМКФ «Молодість» тощо, а також регіональних – «Карпатський гірський міжнародний кінофестиваль (СМІФФ)-2022» тощо. Акцентовано, що поступове поживлення культурно-мистецького життя в Україні у 2023 і 2024 роках, зокрема і в кіноіндустрії, відзначено проведенням Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість», Одеського міжнародного кінофестивалю й інших кінодійств із демонстрацією найкращих і найактуальніших кінострічок.

Серед особливостей організації та проведення кінофестивалів в Україні в умовах російсько-української війни відзначено таке: іноді екстремальні умови проведення кінофестивалів; програми фестивалів складаються передусім зі стрічок, відзнятих цілком чи майже цілком до повномасштабного вторгнення; нові стрічки ігрового, документального чи короткометражного кіно представлені здебільшого воєнною тематикою; замість державної підтримки кіноіндустрія розраховує на міжнародну підтримку, грантові програми, залучення міжнародних партнерів для організації кінофестивалів, а також благодійних фондів із метою отримання фінансування. Відзначено, що кінофестивали в Україні роблять значний внесок у розвиток молодого українського професійного кіно, а також сприяють єднанню суспільства, допомагають зберегти надію та віру в перемогу українського народу у війні.

Ключові слова: кінофестиваль, кіноконкурс, показ кінофільмів, кіноіндустрія, російсько-українська війна.

Zarichna Yana,
Recipient of Higher Education OS "Doctor of Philosophy"
Specialty 034 "Culturology"
Kyiv National University of Culture and Arts
orcid.org/0009-0008-0408-7736
zarichnayana@ukr.net

FEATURES OF FUNCTIONING OF FILM FESTIVALS IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR

The article is devoted to identifying the peculiarities of the organization and holding of film festivals in Ukraine in the conditions of a full-scale Russian-Ukrainian war. The temporary suspension of state funding of the cinema, as well as the postponement of dates and locations of film festivals, changes in the program and format of film competitions, etc., were emphasized.

The experience of international and all-Ukrainian film festivals that took place in the first year of the full-scale invasion is summarized: "New Ukrainian Wave", LINOLEUM, Kyiv Criticism Week, DOCUDAYS UA, KMKF "Molodist", etc., as well as regional – "Carpathian Mountain International Film Festival (СМІФФ)-2022" and others. It was emphasized that the gradual revitalization of cultural and artistic life in Ukraine in 2023 and 2024, including in

the film industry, was marked by the holding of the Kyiv International Film Festival “Youth”, the Odessa International Film Festival and other film events with the demonstration of the best and most relevant films.

Among the peculiarities of the organization and holding of film festivals in Ukraine in the conditions of the Russian-Ukrainian war, the following were noted: sometimes extreme conditions for holding film festivals; festival programs are composed primarily of tapes shot completely or almost completely before the full-scale invasion; new feature films, documentaries or short films are mostly presented with military themes; instead of state support, the film industry relies on international support, grant programs, the involvement of international partners for the organization of film festivals, as well as charitable foundations in order to receive funding. It was noted that film festivals in Ukraine make a significant contribution to the development of young Ukrainian professional cinema, as well as contribute to the unity of society, help preserve hope and faith in the victory of the Ukrainian people in the war.

Key words: film festival, film competition, film screening, film industry, Russian-Ukrainian war.

Вступ. Фестивальний рух, зокрема й у сфері кіно, завжди був популярний у соціокультурному житті в усьому світі. В Україні нині діють кінофестивалі різних видів, жанрів і спрямувань. Найпрестижнішим і найстарішим вважається Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість», що отримав акредитацію Міжнародної федерації асоціацій кінопродюсерів (FIAPF, International Federation of Film Producers Associations). Через повномасштабне вторгнення Росії на територію України кінофестивалі, хоча і зазнали значних змін в організації та проведенні, не припинили цілком свою діяльність. Кінофестивалі, як і музичні й інші фестивалі, допомагають зберегти культурну спадщину, підтримувати моральний дух, подолати труднощі у складний для України час.

Аналіз попередніх досліджень. Різні аспекти кінофестивальної діяльності в Україні висвітлюються в дослідженнях науковців С. Васильєва (2020 р.), Я. Грановської (2019 р.), І. Зубавіної (2005 р.), Р. Комар і Є. Солових (2020 р.), Т. Кохана (2009 р.), Н. Мусієнко (2010 р.), Л. Новікової (2011 р.), Г. Погребняк (2021 р.), В. Скурагівського (2008 р.) та інших. Більшість із цих публікацій присвячено питанням історії й організації кінофестивалів в Україні, діяльності Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість», огляду фільмів, представлених на кінофестивалях тощо. Проте всі ці дослідження охоплюють період до початку повномасштабної війни Російської Федерації проти України. Проблеми діяльності кінофестивалів в умовах війни нині практично не досліджено.

Мета статті – виявити особливості організації та проведення кінофестивалів в Україні в умовах повномасштабної російсько-української війни.

Виклад основного матеріалу. В умовах російсько-української війни, починаючи із

2014 р., пріоритети державної політики, зокрема й у сфері культури, а також безпосередньо культурно-мистецьке життя в Україні поступово змінювалися. З початком повномасштабного вторгнення країни-агресора сфера культури зазнала вкрай негативних впливів і кардинальних змін (Ober et al., 2024). Зокрема, тимчасово припинилося державне фінансування кінематографу, а «кіножиття» призупинилося, дати проведення кінофестивалів переносилися, змінювалися їх локації тощо. Найбільші труднощі у проведенні кінофестивалів спостерігалися в перший рік війни, особливо в перші місяці. Як зазначив кінокритик І. Кромф, «весна 2022 р. мала бути наповнена українськими прем'єрами, а також помітною участю українського кіно на міжнародних майданчиках» (Кромф, 2022), однак початок російської збройної агресії зруйнував усі плани. Усе ж кінофестивальний рух в Україні остаточно не припинився, українські фестивалі кіно почали відновлювати свою роботу. Так, уже у травні 2022 р. одним із перших стартував кінофестиваль «Нова українська хвиля» – щорічний кіноальманах Довженко-Центру, проведений мережею кінотеатрів «Планета кіно» та Gogol Media. Це серія показів і обговорень із фаховими експертами українських фільмів, знятих після 2014 р. Два тижні в Києві та Львові з перервами на повітряні тривоги відбувалися покази українського кіно з подальшим обговоренням фільмів із режисерами, акторами, операторами та продюсерами (Кромф, 2022).

У жовтні 2022 р., хоча й в умовах «віялових» відключень електроенергії, у київському кінотеатрі «Жовтень» традиційно відбувся шостий кінофестиваль «Київський тиждень критики» – головний міжнародний фестиваль арткіно столичної осені, під час проведення якого до інших програм фестивалю додалась і ретроспектива українських комедій (6-й Київський тиждень

критики, б. д.). Загалом на кінофестивалі було показано майже 30 українських і міжнародних кінострічок (Власова, 2023).

Попри складні умови війни, 51-й Київський міжнародний кінофестиваль (КМКФ) «Молодість» (офіц. сайт: molodist.com) усе-таки було проведено, хоча й пізніше – з 1 по 7 грудня 2022 р., і у скороченому варіанті. У надскладних умовах організаторам фестивалю вдалося зберегти всі основні програми; на конкурс було представлено 78 стрічок у 12-ти секціях, більшість із яких транслювалися у кінотеатрі «Жовтень» (51 Molodist, 2022).

Одеський міжнародний кінофестиваль (далі – ОМКФ) (офіц. сайт: new.oiff.com.ua), що проводився традиційно щорічно в липні в Одесі, у зв'язку з постійними обстрілами міста з початку війни у 2022 р. «мандрував» європейськими кінофестивалями: індустриї частини відбулись у межах Міжнародного кінофестивалю у Приштині *PriFest* (Косово), на Міжнародному кінофестивалі в Карлових Варах, українські секції проходили під час Талліннського кінофестивалю «Темні ночі», презентація проєктів *Works in Progress* за підтримки ОМКФ відбулася на Стокгольмському міжнародному кінофестивалі (Власова, 2023). Національний конкурс ОМКФ проходив вже в Польщі в жовтні 2022 р. – це був 13-й ОМКФ, що відбувся на 38-му Варшавському міжнародному кінофестивалі (Одеса на Віслі, 2022).

Змінили локацію і дати проведення й інші українські кінофестивалі, зокрема фестиваль документальних фільмів про права людини “DOCUDAYS UA” (офіц. сайт: docudays.ua) стартував у Великій Британії – програму українських документальних фільмів було організовано на кінофестивалі “Sheffield DocFest”. А вже в листопаді 2022 р. фестиваль “DOCUDAYS UA” продовжив покази в Києві. Фестиваль відкрили стрічкою «Маріуполіс-2» литовського режисера Мантаса Кведаравічуса, убитого росіянами в Маріуполі (Власова, 2023). Це найбільший в Україні фестиваль документального кіно, що до війни відбувався щороку в березні в Києві. Інший фестиваль документального кіно “Kharkiv MeetDocs” – головний фестиваль документального кіно у східних областях України – тимчасово переїхав із Харкова до Києва (Власова, 2023).

Міжнародний фестиваль актуальної анімації та медіамистецтва “LINOLEUM” (офіц. сайт:

linoleumfest.com), який вважається найбільшим показом авторської анімації в Україні, змушений був скоротити географію проведення. Незважаючи на війну, покази спеціальних програм відбулися офлайн на початку вересня 2022 р. спочатку в Києві та Харкові, а за тиждень – у Чернівцях, хоча планувалось організувати покази в 11-ти містах України, зокрема й у Маріуполі та Херсоні, які на той час були окуповані російськими військами. Загалом за 5 днів проведення “LINOLEUM” гості фестивалю побачили 244 фільми на MEGOGO та відвідали онлайн 9 майстер-класів у відеобібліотеці “Projector” (LINOLEUM, 2022).

Щодо регіональних кінофестивалів, то у 2022 р. вони відбулися лише в деяких областях, передусім у більш безпечних регіонах. Зокрема, у вересні в Ужгороді тривав III «Карпатський гірський міжнародний кінофестиваль (СМІФФ)-2022» за підтримки Закарпатської ОВА, співорганізатором став фонд «Від серця до серця» (В Ужгороді стартує III Карпатський, 2022). Мета фестивалю – привернути увагу кіноіндустрії до Закарпаття та відродити кіновиробництво в регіоні та популяризувати гірський край. Улітку 2022 р. в Чернівцях навіть з'явився новий український кінофестиваль «Миколайчук Open» (Кромф, 2022). А Трускавецький міжнародний кінофестиваль «Корона Карпат» припинив свою діяльність із 2022 р., розмістивши повідомлення у фейсбуці: «Переносимо подію на невизначений час, після перемоги над агресором» (Кінофестиваль «Корона Карпат», 2022). Тимчасово припинив діяльність і Черкаський фестиваль кіно (далі – ЧФК). Деякі фестивалі почали проходити лише онлайн, як, наприклад, «Чілдрен Кінофест» (офіц. сайт: childrenkinofest.com) – наймасштабніший український кінофестиваль для дітей і підлітків. Покази дитячих фільмів на «Чілдрен Кінофест» відбулися в червні 2022 р. безкоштовно онлайн в Україні та Польщі (Чілдрен Кінофест, 2022).

З метою підтримки України в умовах російської збройної агресії організовуються фестивалі українського кіно й за кордоном. Зокрема *Ukraine Festival Filmowy* (офіц. сайт: ukrainaff.com) – найбільший фестиваль українського кіно в Польщі, що відбувся в жовтні 2022 р. за підтримки Українського інституту (UKRAINA! Festival Filmowy, б. д.). Українське кіно було також представлено чи не на всіх провідних

європейських кінофестивалях 2022 р.: на Венеційському, Каннському, Берлінському й інших міжнародних кінофестивалях. Окрім того, у понад 20-ти країнах світу пройшов благодійний кіномарафон “CinemAid Ukraine Charity Film Marathon”, під час якого було показано понад 50 повно- і короткометражних українських фільмів (Власова, 2023). Хоча українські фільми не здобули призів, окрім «Маріуполіс-2», який отримав головну відзнаку документалістів у Каннах – «Золоте око», однак участь українських кінематографістів у європейських кінофестивалях була важливим елементом культурної дипломатії та донесення до світової спільноти правди про російську агресію в Україні (Кромф, 2022).

Із 2023 р. відбувається поступове поживлення культурно-мистецького життя в Україні, у кіноіндустрії також. Організатори кінофестивалів із метою фінансової підтримки намагаються залучати благодійні фонди, зокрема й Український культурний фонд, який із 2023 р. відновив, хоча й частково, державне фінансування грантових програм, а також зарубіжних партнерів. Так, за підтримки Українського культурного фонду в серпні 2023 р. вже в Чернівцях, а не за кордоном, відбувся 14-й Одеський міжнародний кінофестиваль, у програмі національного конкурсу якого було представлено десять повнометражних фільмів (Звіт Українського культурного фонду, 2023, с. 23). За фінансової підтримки Державного агентства України з питань кіно, посольств США, Німеччини, Франції, Італії, Швейцарії та посольств інших країн в Україні в жовтні 2023 р. відбувся 52-й Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість». Варто зазначити, що після перерви під час COVID-19 він цілком відновив свою діяльність в офлайн-форматі. Святкуючи 30-річне членство у FIAPF, фестиваль представив 128 повнометражних і короткометражних фільмів у кінотеатрах Києва (Оголошено дати проведення «Молодісті», 2023). Серед переможців цього сезону були й українські стрічки: у номінації студентських фільмів міжнародного конкурсу фільм Алли Савицької “Tutti” (2023 р.); у номінації національного короткометражного конкурсу – архівний документальний фільм «Анкета» Наталії Ільчук (2022 р.) (52-й КМКФ «Молодість», 2023).

53-й сезон КМКФ «Молодість» стартував 26 жовтня 2024 р. в Києві. Програма фестивалю

включає 123 фільми із 44-х країн світу, представлених в 11-ти секціях. Фільмом-відкриттям стала стрічка «Дві сестри» польського режисера Лукаша Карвовскі – одна з перших ігрових картин, знятих в Україні після початку повномасштабного вторгнення (У Києві стартував 53-й, 2024). На сайті КМКФ «Молодість» (<https://molodist.com/programs>) зазначено чотири категорії, з яких складається конкурсна програма цього сезону: TEEN SCREEN – програма для дітей і підлітків віком від 10 до 14 років; документальний конкурс – програма міжнародних повнометражних документальних дебютів; міжнародний конкурс – програма ігрових і документальних повнометражних і короткометражних фільмів; національний конкурс короткого метра – програма українських ігрових, анімаційних і документальних короткометражних робіт. У межах 53-го сезону було заплановано окремий кримськотатарський день 30 жовтня, під час якого відбувся показ фільму українського режисера із Криму Ахтема Сеїтаблаєва «Чужа молитва», а також панельна дискусія «Пам’ять та майбутнє: Крим у кінематографі та культурі, історія повернення» (На кінофестивалі «Молодість», 2024). КМКФ «Молодість» популяризує українське кіно і є однією з найбільших спеціалізованих кіноподій України та Східної Європи.

Також у 2023 р. два українські кінофестивалі отримали гранти від програми Європейського Союзу «Креативна Європа»: Одеський міжнародний кінофестиваль (грант – 92 000 €) і Kyiv International Short Film Festival (KISFF) – щорічний кінофестиваль, присвячений показу короткометражних фільмів з усього світу (50 000 €) (Два українські кінофестивалі, 2023). Цей грант заплановано на організацію кінофестивалів у 2024 і 2025 рр. Зокрема, 15-й Одеський міжнародний кінофестиваль уже пройшов у липні 2024 р. в Києві. Загалом у його межах відбулося 15 програм і ретроспектив та понад 40 індустриальних подій. Було показано 92 сеанси, з них 56 – українських фільмів. Переможцями Національної конкурсної програми фестивалю стали: найкращий український повнометражний ігровий фільм «Сірі бджоли» (режисер Дмитро Мойсєєв); найкращий український повнометражний документальний фільм «Гляделов» (режисер Ксенія Кравцова) (Білаш, 2024).

У червні 2024 р. відбувся 21-й кінофестиваль “DOCUDAYS UA”, де були представлені

документальні роботи і про російсько-українську війну. Під час цього сезону стартувала міждисциплінарна мистецька лабораторія «LAB: DOCU/СИНТЕЗ x Архів Війни». У її межах було створено кілька мистецьких проєктів і документальних фільмів, присвячених темі пам'яті та збереження культурної спадщини. Виставка та презентація робіт відбудеться вже в межах 22-го кінофестивалю «DOCUDAYS UA» у 2025 р. (DOCUDAYS UA, б. д.). У 2023–2024 рр. було організовано й інші кінофестивалі. Зокрема, у вересні 2024 р. відбулися 11-й Міжнародний фестиваль актуальної анімації та медіамистецтва «LINOLEUM» (linoleumfest.com), 5-й «Карпатський гірський міжнародний кінофестиваль (СМІФФ)» (cmiff.org); у жовтні 2024 р. в Харкові стартував 8-й фестиваль незалежного короткометражного українського кіно «Бардак» (bardakfest.com). У зв'язку з воєнними діями і скороченням фінансування Держкіно в умовах воєнного стану важливим критерієм для проведення цього сезону фестивалю у 2024 р. був відбір фільмів без державного фінансування (Українські кінофестивалі, 2024).

Отже, аналіз діяльності зазначених вище та інших кінофестивалів в Україні у 2022–2024 рр. надає можливість визначити особливості їх організації та проведення в умовах російсько-української війни:

- часткове припинення державного фінансування кіноіндустрії;
- тимчасове припинення діяльності деяких кінофестивалів в Україні, зокрема й у небезпечних регіонах;

- перенесення традиційних дат і локацій проведення кінофестивалів, які продовжують діяти в умовах війни;

- заміна деякими кінофестивалами офлайн-діяльності онлайн-показами фільмів;

- іноді екстремальні умови проведення кінофестивалів;

- деякі режисери, актори, продюсери й інші діячі кіноіндустрії захищають Україну в лавах ЗСУ;

- тимчасове призупинення виробництва кінопроєктів;

- програми фестивалів складаються передусім зі стрічок, відзнятих цілком чи майже цілком до повномасштабного вторгнення;

- нові стрічки ігрового, документального чи короткометражного кіно представлені здебільшого воєнною тематикою;

- замість державної підтримки кіноіндустрія розраховує на міжнародну підтримку, грантові програми, залучення міжнародних партнерів для організації кінофестивалів, а також благодійних фондів із метою отримання фінансування.

Висновки. Попри вимушену через повномасштабну російську агресію «паузу» у кіноіндустрії, кінофестивальний рух усе ж не призупинився. Хоча деякі кінофестивалі України припинили частково або цілком свою діяльність, проте більшість із них продовжують проводити кіноконкурси. Саме вони роблять значний внесок у розвиток молодого українського професійного кіно, а також у популяризацію української культури за кордоном. Кінофестивалі сприяють єднанню суспільства, національно-патріотичному вихованню, допомагають зберегти надію і віру в перемогу українського народу у війні.

Список використаних джерел:

Білаш, К. (2024, 22 липня). 15-й Одеський міжнародний кінофестиваль оголосив переможців. LB.ua. URL: https://lb.ua/culture/2024/07/22/625424_15y_odeskiy_mizhnarodniy.html.

В Ужгороді стартує III «Карпатський гірський міжнародний кінофестиваль (СМІФФ) 2022» (2022, 15 вересня). Закарпатська ОВА: офіц. вебсайт. URL: <https://carpathia.gov.ua/news/v-uzhhorodi-startuie-iii-karpatskiy-hirskiy-mizhnarodniy-kinofestyval-cmiff-2022>.

Васильєв, С. (2020). Український кінематограф на міжнародних кінофестивалях класу «А» у 2018 р. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2, 275–280.

Власова, Т. (2023, 6 січня). Українське кіно у 2022: без Росії, з перемогами і відкритими питаннями. *Українська правда*. URL: <https://life.prawda.com.ua/culture/2023/01/06/252206/>.

Грановська, Я. (2019, 26 квітня). Кінофестиваль як крос-культурний проєкт. У *Сучасні дослідження в галузі культури і мистецтва* [Матеріали конференції] (с. 67–70). Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого.

Два українські кінофестивалі отримали гранти від програми ЄС «Креативна Європа» (2023). *Креативна Європа. Україна*. URL: https://creativeeurope.in.ua/posts/europeanfestivals_results.

Звіт Українського культурного фонду за III квартал 2023 р. (2023, 5 грудня). Український культурний фонд. URL: https://ucf.in.ua/storage/docs/05122023/%203%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB_compressed_8ff92968210bcebe15e4b2e14af5afb8160eed8b.pdf.

Зубавіна, І. (2005). Респектабельний вік «Молодості». *Мистецтвознавство України*, 5, 359–363.

Кінофестиваль «Корона Карпат» (2022, 30 серпня). Сторінка у Facebook. URL: https://www.facebook.com/koronakarpat/?locale=uk_UA.

Комар, Р., Солових, Є. (2020). Кінофестиваль як інструмент «м'якої сили» культурної дипломатії в міжнародних відносинах. *Сучасне суспільство*, 1 (20), 117–129.

Кохан, Т. (2009). Кінофестиваль у контексті функціональності мистецтва. *Культура і сучасність*, 1, 104–108.

Кромф, І. (2022, 30 грудня). *Скандали, фестивалі та невмирущість: яким був 2022 рік для українського кіно*. Лірум. URL: <https://liroom.com.ua/films/year-in-review-cinema-2022/>.

Мусієнко, Н. (2010). Подвійне дзеркало Молодості. *Аркурсив*, 4, 29–32.

На кінофестивалі «Молодість» у Києві пройде кримськотатарський день (2024, 29 жовтня). Укрінформ URL: <https://uazmi.org/news/post/503ffd834b651544b393b216b3fc1fac>.

Новікова, Л. (2011). Кінофестиваль «Молодість» як віддзеркалення генези національного кінопростору України. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого*, 9, 120–133.

Оголошено дати проведення «Молодості» у 2024 р. (2023, 1 грудня). Молодість. URL: <https://molodist.com/article/ogoloseno-dati-provedenna-molodosti-v-2024-roci>.

Одеса на Віслі. У Варшаві відбувся національний конкурс Одеського кінофестивалю (2022, 21 жовтня). Zaxid.net. URL: https://zaxid.net/odeskiy_kinofestival_2022_u_varshavi_ukrayinski_filmi_n1551552.

Погребняк, Г. (2021). Функціонування режисерських моделей авторського кіно в культурно-мистецькому просторі міжнародних кінофестивалів. *АртплатФОРМА*, 4 (2), 164–188.

52-й КМКФ «Молодість» оголосив переможців (2023, 28 жовтня). Молодість. <https://molodist.com/article/52-j-kmkf-molodist-ogolosiv-peremozcv>.

51 Molodist International Film Festival (2022). Flickr. URL: <https://www.flickr.com/people/197061016@N07/>.

Скуратівський, В. (2008). Молоде кіно біля «нульового меридіану». *Сучасні проблеми художньої освіти в Україні*, 4, 14–15.

У Києві стартував 53-й міжнародний кінофестиваль «Молодість»! (2024, 28 жовтня). Державне агентство України з питань кіно. URL: <https://usfa.gov.ua/press-center/u-kyuevi-startuvav-53-y-mizhnarodnyu-kinofestyval-molodist-i14004>.

Українські кінофестивалі, які варто відвідати у 2024 р. (2024). ПроШоКіно. <https://proshokino.com.ua/ukrayinski-kinofestyvali-yaki-varto-vidvidaty-u-2024-mu-roczii/>.

Чілдрен Кінофест. Фільми для дітей та підлітків (2022). Чілдрен Кінофест. Архів. URL: <https://childrenkinofest.com/ua/about/archive/>.

6-й Київський тиждень критики представив постер і нову фестивальну програму (б. д.). KCW. URL: <https://kcw.com.ua/p/6-i-kiiivskii-tizhden-kritiki-predstaviv-poster-i-novu-festivalnu-programu>.

DOCUDAYS UA. *Про фестиваль* (б. д.). <https://docudays.ua/regulations/>.

LINOLEUM 2022 оголосив переможців. Гран-прі фестивалю отримав польський фільм про апокаліпсис (2022, 12 вересня). LINOLEUM. <https://linoleumfest.com/uk/news/text/99-2cbaca>.

UKRAINA! Festival Filmowy / Фестиваль українського кіно (б. д.). Український інститут. URL: <https://ui.org.ua/sectors/projects/films-sectors/znakovi-podiyi-ta-lokacziyi/ukraina-festival-filmowy/>.

Ober, J., Rusakov, S., & Matusевич, T. (2024). The effects of the war in Ukraine on the environment of Ukrainian artists: An evaluation by a diagnostic survey. *Media, War & Conflict*, 0 (0). <https://doi.org/10.1177/17506352241269604>.

References:

Bilash, K. (2024, 22 люня). *15-у Odeskiy mizhnarodnyi kinofestyval oholosyv peremozhstv* [The 15th Odesa International Film Festival announced the winners]. LB.ua. Retrieved from: https://lb.ua/culture/2024/07/22/625424_15y_odeskiy_mizhnarodniy.html [in Ukraine].

V Uzhhorodi startuie III "Karpatskiy hirskiy mizhnarodnyi kinofestyval (CMIFF) 2022" (2022, 15 вересня) [The III "Carpathian Mountain International Film Festival (CMIFF) 2022" will start in Uzhhorod]. Zakarpatska OVA: ofits. veb-sait. Retrieved from: <https://carpathia.gov.ua/news/v-uzhhorodi-startuie-iii-karpatskiy-hirskiy-mizhnarodnyi-kinofestyval-cmiff-2022> [in Ukraine].

Vasylyev, S. (2020). Ukrainkyi kinematohraf na mizhnarodnykh kinofestyvaliakh klasu "A" u 2018 r. [Ukrainian cinematography at international film festivals of class "A" in 2018]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*, 2, 275–280 [in Ukraine].

Vlasova, T. (2023, 6 sichnia). *Ukrainske kino u 2022: bez Rosii, z peremohamy i vidkrytymy pytanniamy* [Ukrainian cinema in 2022: without Russia, with victories and open questions]. *Ukrainska pravda*. Retrieved from: <https://life.ppravda.com.ua/culture/2023/01/06/252206/> [in Ukraine].

Hranovska, Ya. (2019, 26 kvitnia). Kinofestyval yak kros-kulturnyi proekt [The film festival as a cross-cultural project]. *V Suchasni doslidzhennia v haluzi kultury i mystetstva* [Materialy konferentsii] (s. 67–70). KNUTKiT im. I.K. Karpenka Karoho [in Ukraine].

Dva ukrainski kinofestyvali otrymaly hranty vid prohramy YeS “Kreatyvna Yevropa” (2023) [Two Ukrainian film festivals received grants from the EU program “Creative Europe”]. *Kreatyvna Yevropa*. Ukraina. Retrieved from: https://creativeeurope.in.ua/posts/europeanfestivals_results [in Ukraine].

Zvit Ukrainskoho kulturnoho fondu za III kvartal 2023 r. (2023, 5 hrudnia) [Report of the Ukrainian Cultural Fund for the third quarter of 2023]. *Ukrainskyi kulturnyi fond*. Retrieved from: https://ucf.in.ua/storage/docs/05122023/%203%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB_compressed_8ff92968210bcebe15e4b2e14af5af8160eed8b.pdf [in Ukraine].

Zubavina, I. (2005). Respektabelnyi vik “Molodosti” [Respectable age of “Molodist”]. *Mystetstvoznavstvo Ukrainy*, 5, 359–363 [in Ukraine].

Kinofestyval “Korona Karpat” (2022, 30 serpnia) [Film Festival “Crown of the Carpathians”]. Storinka u Facebook. Retrieved from: https://www.facebook.com/koronakarpat/?locale=uk_UA [in Ukraine].

Komar, R., & Solovykh, Ye. (2020). Kinofestyval yak instrument “miakoi syly” kulturnoi diplomatii u mizhnarodnykh vidnosynakh [The film festival as a tool of “soft power” of cultural diplomacy in international relations]. *Suchasne suspilstvo*, 1 (20), 117–129 [in Ukraine].

Kokhan, T. (2009). Kinofestyval v konteksti funktsionalnosti mystetstva [The film festival in the context of the functionality of art]. *Kultura i suchasnist*, 1, 104–108 [in Ukraine].

Kromf, I. (2022, 30 hrudnia). *Skandaly, festyvali ta nevmyrushchist: yakym buv 2022 rik dlia ukrainskoho kino* [Scandals, festivals and immortality: what was 2022 like for Ukrainian cinema]. *Lirum*. Retrieved from: <https://liroom.com.ua/films/year-in-review-cinema-2022/> [in Ukraine].

Musiienko, N. (2010). Podviine dzerkalo Molodosti [Double mirror of Molodist]. *Artkursyv*, 4, 29–32 [in Ukraine].

Na kinofestyvali “Molodist” u Kyievi proide krymskotatarskyi den (2024, 29 zhovtnia) [Crimean Tatar Day will be held at the Molodist film festival in Kyiv]. *Ukrinform*. Retrieved from: <https://uazmi.org/news/post/503ffd834b651544b393b216b3fc1fac> [in Ukraine].

Novikova, L. (2011). Kinofestyval “Molodist” yak viddzeralennia henezy natsionalnoho kinoprostoru Ukrainy [Film Festival “Molodist” as a reflection of the genesis of the national film space of Ukraine]. *Naukovyi visnyk KNUTKiT im. I.K. Karpenka-Karoho*, 9, 120–133 [in Ukraine].

Oholosheno daty provedennia “Molodosti” v 2024 r. (2023, 1 hrudnia). [The dates of “Molodist” in 2024 have been announced]. *Molodist*. Retrieved from: <https://molodist.com/article/ogoloseno-dati-provedenna-molodosti-v-2024-roci> [in Ukraine].

Odesa na Visli. U Varshavi vidbuvsia natsionalnyi konkurs Odeskoho kinofestyvaliu (2022, 21 zhovtnia) [Odesa on the Vistula. The national competition of the Odesa Film Festival was held in Warsaw]. *Zaxid.net*. Retrieved from: https://zaxid.net/odeskiy_kinofestival_2022_u_varshavi_ukrayynski_filmi_n1551552 [in Ukraine].

Pohrebniak, H. (2021). Funktsionuvannia rezhyserskykh modelei avtorskoho kino v kulturno-mystetskomu prostori mizhnarodnykh kinofestyvaliv [Functioning of directing models of author’s cinema in the cultural and artistic space of international film festivals]. *ArtplatFORMA*, 4 (2), 164–188 [in Ukraine].

52-y KMKF “Molodist” oholosyv peremozhtsiv (2023, 28 zhovtnia). [The 52nd KMF “Molodist” announced the winners]. *Molodist*. Retrieved from: <https://molodist.com/article/52-j-kmkf-molodist-ogolosiv-peremozhtsiv> [in Ukraine].

51 Molodist International Film Festival (2022). Flickr. Retrieved from: <https://www.flickr.com/people/197061016@N07/> [in Ukraine].

Skurativskyi, V. (2008). Molode kino bilia “nulovoho merydianu” [Young cinema near the “zero meridian”]. *Suchasni problemy khudozhnoi osvity v Ukraini*, 4, 14–15 [in Ukraine].

U Kyievi startuvav 53-y mizhnarodnyi kinofestyval “Molodist”! (2024, 28 zhovtnia) [The 53rd International Film Festival “Molodist” has started in Kyiv!]. *Derzhavne ahenstvo Ukrainy z pytan kino*. Retrieved from: <https://usfa.gov.ua/press-center/u-kyievi-startuvav-53-y-mizhnarodnyy-kinofestyval-molodist-i14004> [in Ukraine].

Ukrainski kinofestyvali, yaki varto vidvidaty u 2024-mu r. (2024). [Ukrainian film festivals worth visiting in 2024]. *ProShoKino*. Retrieved from: <https://proshokino.com.ua/ukrayynski-kinofestyvali-yaki-varto-vidvidaty-u-2024-mu-roczii/> [in Ukraine].

Children Kinofest. Filmy dlia ditei ta pidlitkiv (2022). [Children Film Festival. Movies for children and teenagers]. *Children Kinofest*. Arkhiv. Retrieved from: <https://childrenkinofest.com/ua/about/archive/> [in Ukraine].

6-у Київський тиждень критики представив постер і нову фестивальну програму (b. d.) [The 6th Kyiv Critics' Week presented a poster and a new festival program]. KCW. Retrieved from: <https://kcw.com.ua/p/6-i-kiivskii-tizhden-kritiki-predstaviv-poster-i-novu-festivalnu-programu> [in Ukraine].

DOCUDAYS UA. *Pro festyval* (b. d.) [About the festival]. Retrieved from: <https://docudays.ua/regulations/> [in Ukraine].

LINOLEUM 2022 оголосив переможців. Гран-прі фестивалю отримав польський фільм про апокаліпсис (2022, 12 вересня) [LINOLEUM 2022 announced the winners. The Grand Prix of the festival went to a Polish film about the apocalypse]. LINOLEUM. Retrieved from: <https://linoleumfest.com/uk/news/text/99-2c6aca> [in Ukraine].

UKRAINE! Festival Filmowy / Festyval ukrainskoho kino (b. d.). [UKRAINE! Film Festival / Festival of Ukrainian cinema]. Ukrainskyi instytut. Retrieved from: <https://ui.org.ua/sectors/projects/films-sectors/znakovi-podiyi-ta-lokacziyi/ukraina-festival-filmowy/> [in Ukraine].

Ober, J., Rusakov, S., & Matusевич, T. (2024). The effects of the war in Ukraine on the environment of Ukrainian artists: An evaluation by a diagnostic survey. *Media, War & Conflict*, 0 (0). <https://doi.org/10.1177/17506352241269604> [in English].